

Strateški plan gospodarskoga razvoja Općine Kaptol

Radna skupina u suradnji s tvrtkom Nove mogućnosti d.o.o.
Braće Radića 2, Pakrac

Kaptol, ožujak 2007.

**Zaključak Općinskog poglavarstva
za pokretanje projekta**

**KLASA: 022-05/06-03/47
UBROJ: 2177/05-02-06-01
U Kaptolu 31.05. 2006.**

Naziv projekta:

**Strateški plan gospodarskoga razvoja
Općine Kaptol**

Naručitelj projekta:

Općina Kaptol

Pravna osoba nositelj projekta:

**Nove mogućnosti d.o.o.
Braće Radić 2, Pakrac**

Voditelj projekta:

mr. oec. Tomislav Lneniček

Održana javna rasprava:

Dana, 08. veljače 2007.

**Zaključak Općinskog poglavarstva
o usvajanju projekta**

**KLASA: 022-05/07-03
UBROJ: 2177/05-02-07-1
U Kaptolu 09.03.2007.**

**Odluka Općinskog vijeća o
usvajanju projekta**

**KLASA: 022-05/07-02/18
UBROJ: 2177/05-01-07-1
U Kaptolu 03. rujna 2007.**

**Potpis predsjednika Općinskoga
vijeća:**

MP

I. Polazište	7
A. Uvod	7
B. Metodološki pristup	8
C. Privatno javno partnerstvo (popis članova radne skupine).....	9
II. Analiza stanja	10
A. Povijesni prikaz	10
B. Geoprometni položaj	12
C. Klimatska obilježja	13
D. Socijalno-demografska struktura.....	14
1. Stanovništvo	14
a) Površina, stanovništvo i kućanstva	15
b) Kvalifikacijska struktura stanovništva	17
c) Migracije stanovništva	18
d) Poljoprivredno stanovništvo i kućanstva	19
E. Gospodarski pregled	22
1. Gospodarski subjekti	22
a) Trgovačka društva i zadruge	22
(1) Pregled po djelatnostima	22
(2) Pregled po veličini	26
b) Obrti i slobodna zanimanja	28
c) Obiteljska poljoprivredna gospodarstva	28
2. Stanje nezaposlenosti	29
3. Pregled gospodarstvenika	29
a) Analiza intervjua i ankete	29
F. Stanje poslovne klime	29
1. Analiza ankete	30

G. Stanje Infrastrukture	31
1. Ceste	31
2. Vodno gospodarstvo	31
a) Vodoopskrba	31
b) Odvodnja	32
3. Plinifikacija	32
4. Elektroopskrba	33
a) Potrošnja električne energije	33
b) Prijenos električne energije	33
c) Distribucija električne energije	33
5. Sakupljanje i zbrinjavanje otpada	34
6. Poštanski i telekomunikacijski sustav	34
a) Poštanski sustav	34
b) Telekomunikacijski sustav	35
7. Društvena infrastruktura	35
a) Obrazovanje	35
b) Zdravstvo i socijalna skrb	36
c) Kultura, šport, informiranje, udruge i manifestacije.....	37
8. Lokalna samouprava.....	37
III. Strateški plan gospodarskog razvoja	39
A. SWOT analiza	39
B. Vizija razvoja	40
C. Dugoročni ciljevi, razvojni prioriteti i mjere	41
D. Sažetak dugoročnih ciljeva, prioriteta i mjera	48
E. Projektne aktivnosti u 2007. godini	49
1. Raspisan javni natječaj za prijavu projekata od strane privatnoga, javnoga i nevladinoga sektora	49
2. Proračun projektnih aktivnosti za 2007. godinu	50
F. Komentari javne rasprave	51
G. Provođenje strateškoga plana, praćenje i ažuriranje	52

I. Polazište

A. Uvod

Gospodarski razvoj je najznačajniji segment opstanka društva u cjelini. Upravljanje gospodarskim razvojem omogućava brži izlazak iz tranzicije i osigurava održivi razvoj.

Kako bismo osigurali održivi razvoj gospodarstva, postoje dva pristupa. Jedan je centralistički, koji definira razvoj zajednice temeljem pogleda, tzv. „Odozgo“ točnije s razine nacionalne vlasti i često ima definirane ciljeve i aktivnosti prema određenim ciljnim grupama. Nedostatak ovakvoga pristupa je što, najčešće, informacije o takvome razvoju ne dopiru do najnižih slojeva društva, nego se zaustavljaju negdje na sredini jer pristup nije prepoznao specifičnosti svakoga regionalnoga i lokalnoga područja.

Drugi pristup održivoga razvoja je upravljanje razvojem, tzv. „Odozdo“, koji pokreću lokalne zajednice kako bi samostalno upravljale svojim razvojem temeljem vlastitih specifičnih potreba. Takav pristup ima nedostatak upravljanja procesom implementacije definirane strategije u realizaciji projektnih aktivnosti i potrebu za lobiranjem prema centraliziranim izvorima financiranja.

Održivost gospodarskoga razvoja u Republici Hrvatskoj je definirana određenim nacionalnim razvojnim strategijama i programima, regionalnim operativnim planovima i mikroregionalnim planovima na razini županija i mikroregija, ali i lokalnim razvojnim planovima na razini gradova i općina. Usklađenost ovih razvojnih dokumenata je vrlo jak argument za dobivanje centraliziranih sredstava, ali i prepoznavanje zajedničkih interesa u okruženju te zajednički pristup prema međunarodnim izvorima financiranja.

B. Metodološki pristup

Proces gospodarskoga razvoja u tržišnom gospodarstvu prije svega je zajednički međusektorski dogovor i zajedničko definiranje razvojnih prioriteta s obzirom da zajednicu čine tri sektora:

- Privatni sektor – čine gospodarski subjekti koji za cilj imaju ostvarivanje profita, a država ih kroz poreznu politiku nastoji razvojno usmjeriti. Taj sektor je jedina razvojna komponenta društva.
- Javni sektor – čine sve institucije i razine vlasti kojima je prvenstveni cilj stvaranje uvjeta za razvoj gospodarstva.
- Nevladin sektor – je, prije svega, interesni sektor koji je najčešće balans privatnog i javnog sektora.

U bivšem sustavu planske ekonomije dominirao je javni sektor i upravljao cjelokupnim gospodarstvom, zbog nedozvoljenoga uvoza i zatvorenih granica za strane proizvode, takav sustav je bio održiv. Danas živimo u tranzicijskome razdoblju i želja nam je ući u tržišno gospodarstvo, gdje je jasno definirana uloga svakog član bilo kojeg od tri sektora i gdje vrijede zakonitosti tržišta, a država uključuje svoje instrumente samo u slučajevima jačeg narušavanja sustava.

Proces gospodarskoga razvoja prije svega je dogovor između privatnoga, javnoga i nevladinoga sektora o zajedničkome definiranju vizije, programskih prioriteta i planova aktivnosti kako bi se optimalizirali resursi (ljudski, vremenski i financijski), a u implementaciji definiranih dogovornih aktivnosti jednim dokumentom koji zovemo strateški plan gospodarskoga razvoja, plan gospodarskoga razvoja ili projekt ukupnoga razvoja, koji je posljedica provođenja procesa gospodarskoga razvoja i daje legitimnost početku procesa. Točnije, jednom zajedničkom dogovoru koji, kao formirani dokument usvajaju gradska tijela.

C. Privatno javno partnerstvo (popis članova radne skupine)

U procesu gospodarskoga razvoja Općine Kaptol formirana je radna skupina koju sačinjavaju slijedeći članovi:

1. Ciganović, Dragutin, Alilovci, poljoprivrednik (ratar i stočar)
2. Đureković, Branko, Podgorje, zamjenik predsjednika Općinskog vijeća
3. Humski, Damir, Kaptol, poljoprivrednik (povrće)
4. Ivić, Ivan, Golo Brdo, gospodarstvenik (proizvodnja odjeće za zaštitu na radu)
5. Jakobović, Ivan, Ramanovci, vinogradar i registrirani proizvođač vina
6. Jelušić, Zvonko, Kaptol, gospodarstvenik (obrt autolimarija)
7. Kosina, Inoslav, Kaptol, poljoprivrednik (uzgajatelj ovaca)
8. Kovač, Miroslav, Kaptol, voditelj podružnice HZPSS-a
9. Lukačević, Franjo, Pogorje, poljoprivrednik
10. Maglajić, Zdenko, Podgorje, poljoprivrednik (tovljenje svinja)
11. Marić, Ilija, Kaptol, poduzetnik (pilana i trgovina)
12. Musil, Josip, Kaptol, Udruga vinogradara, vinara i voćara
13. Nepechal, Franjo, Komarovci, ugostitelj
14. Pavičić, Mile, Alilovci, općinski načelnik
15. Poljanac, Damir, Kaptol, zamjenik općinskog načelnika,
16. Poljanac, Mato, Kaptol, gospodarstvenik (zidar)
17. Prajz, Petar, Kaptol, gospodarstvenik (trgovina)
18. Svoboda, Zvonko, Komarovci, predsjednik Općinskog vijeća

II. Analiza stanja

A. Povijesni prikaz

Naseljenost ovoga prostora evidentira se još iz pretpovijesnoga vremena. Sva istraživanja i iskopavanja (V. Vejvoda, I. Mirnik, H. Potrebica) potvrđuju da je Kaptol, negdje u 7 st. prije Krista, u vrijeme starijega željeznog doba, bio kneževsko mjesto i jedan od centara halštatske kulture pa je tako i registriran u našoj i svjetskoj povijesnoj literaturi. O tome svjedoče brojni nadgrobni humci (tumulusi) u neposrednoj blizini Kaptola u podnožju Papuka. Samo općinsko središte Kaptol dobilo je ime prema Zbornom kaptolu sv. Petra pečuške biskupije Pet crkava (Capitulum ecclesiae sancti Petri de Posega) iako je zemljopisno dosta udaljen od Pečuha. Vjeruje se da je Zborni kaptol osnovan zbog inojezičnosti ovoga područja s obzirom na biskupijsko sjedište te kao uporište za suzbijanje bogumilstva iz susjedne Bosne, no ozbiljnijih razloga dakako može biti i više. Kako je Kaptol bio posvećen sv. Petru, na nekim starim zemljovidima nalazimo na njegovom mjestu toponim Petrovac. Na čelu Kaptola bio je biskupov vikar prepošt, a uz njega je po povijesnim podacima bilo najmanje sedam kanonika. Na čast prepošta mogao je biti uzdignut samo onaj svećenik koji je bio doktor obaju prava, što dodatno govori o važnosti te funkcije i institucije.

Kaptol se kao zborni mjesto u povijesnim dokumentima spominje prvi put 1221. godine. Kao Zborni kaptol osim crkvenih službi bio je i "mjesto povjerenja" (locus credibilis) s najrazličitijim zadaćama, koje su kaptolski ljudi obavljali nekoliko stoljeća na svim stranama hrvatsko-mađarske državne zajednice, što mu je davalo poseban ugled u kraljevinama.

Sasvim je siguran povijesni podatak o postojanju kaptolske srednjovjekovne škole jer povijesni dokumenti iz 1311. spominju kanonika Teophila koji je "puerlector ecclesiae nostrae", no ta ustanova zasigurno je mogla djelovati i prije naznačene godine.

S prodiranjem Turaka od sredine 15. st., Kaptol postaje i značajno obrambeno uporište. U renesansnom stilu bodenih gradova gradi se šesterostrana utvrda koja se kao "uznapredovala ruina" očuvala sve do danas. Ako uz očuvanu utvrdu nije postojalo i podgrađe sa svojim obrambenim sustavom, onda je osnovna zadaća ove utvrde u sustavu obrambene crte središnje Slavonije (Kamengrad, Brod, Ružica-rad, Voćin, Virovitica) bilo, uz zaštitu stanovništva, zaštita velike gotičke crkve koja je svojim zidovima gotovo dodirivala bedeme prepoštove tvrđave, čiji su temelji otkriveni arheološkim iskopanjima tek u najnovije vrijeme.

U tursko vrijeme, Kaptol u početku stagnira, a onda jedini uz Požegu na širem prostoru dobiva status kasabe, što svjedoči o njegovu vojnom i gospodarskom značenju. Nakon protjerivanja Turaka, staru gospoštiju Kaptol kupuje od Carske komore kanonik Petar Crnković i uspostavlja prepozituru koja potpada pod još neoslobođenu biskupiju srijemsku.

U sedamdesetak godina, sve do oslobođenja Petrovaradina, razdiraju u Kaptolu srijemski biskupi, koji preuređuju staru tvrđavu u rezidenciju, a na njenome

sjeverozapadnom dijelu, nakon biskupa Vernića i Patačića biskup L. Soreny podiže veliku baroknu, danas devastiranu, crkvu sv. Jurja (oko 1752. g.) s prekrasnim lebdećim svodom svetišta te tornjem na starijoj osnovi koji ima romaničke reminiscencije.

Bez obzira na postojeću crkvu, u Kaptolu se sedamdesetih godina 18. st. gradi župna crkva posvećena svetima Petru i Pavlu, jednobrodno veliko zdanje, kao da je njezin graditelj biskup Ivan Paxy imao u vezi s njezinom funkcijom druge nakane.

Spajanjem biskupija Srijemske i Bosansko-đakovačke (gašenjem de facto srijemske biskupije), Kaptol dolazi kao manja gospoštija nove biskupije pod upravu kanonika Đakovačkog stolnog kaptola. O njezinim prihodima i izdacima kanonici su vodili pomno pisani zapisnik. To je vrijeme kada, najvjerojatnije pod zagovorom kanonika, odnosno ordinarija u Đakovu, Kaptol početkom 19. st., ukazom cara Franje I., stječe status trgovišta što daje impuls njegovom razvoju. U ovo doba otvara i prvu trivijalnu školu 1764. godine koja kontinuirano djeluje do danas.

Ukidanjem podložničkih odnosa, Đakovački stolni kaptol prodaje svoj posjed toliko udaljen od sjedišta biskupije. Kaptolom gospodari nekoliko vlasnika koji dalje rasprodaju gospoštijske posjede i samu tvrđavu. To je vrijeme doseljenja prvih Čeha u ove prostore (1865. dolazi "zemljak Balin") koji za nekoliko desetljeća nakon doseljenja osnivaju i svoje društvo i svoju školu. Zadnji vlasnik Kaptola bio je Grga Turković, odvjetak poduzetničke i barunske loze posjednika iz Kutjeva koji, na žalost, nije poput svojih rođaka imao poduzetničkoga duha. Konačno, Kaptol kupuje Brodska imovna općina čiji se posjedi nakon rata nacionaliziraju. Što je najviše vrijedilo u Kaptolu - od srijemskih biskupa najvećim dijelom obnovljena stara utvrda (Stari grad) i pogon žeste izgorjeli su 19432. g. u ratu. To je uzrokovalo daljnju stagnaciju Kaptola. Kvalitetnije gospodarske promjene, osobito u poljoprivrednoj proizvodnji, počinju osamdesetih godina, a posebno od vremena kada je Kaptol opet dobio svoju općinu (1993).

Općina Kaptol leži na prisojnim obroncima Papuka s kojih se, zbog njihove blage položenosti, širi pogled na cijelu Požešku kotlinu. Područje je u hidrološkom smislu vrlo bogato. Sam Papuk i na ovom dijelu obiluje šumom te je kao takav privlačan za zimski i lovni turizam. Vrijednost ovom potplaninskom prostoru daju brojni nasadi voćnjaka, vinograda i drugih kultura, a sigurno će još više dati vinska cesta koja se trasira iz obližnjega Kutjeva. Sredinom ovoga prostora smjerom zapad-istok pruža se "zeleni magistrala" koja povezuje više općinskih središta Požeško-slavonske županije (Čaglin, Kutjevo, Kaptol, Velika).

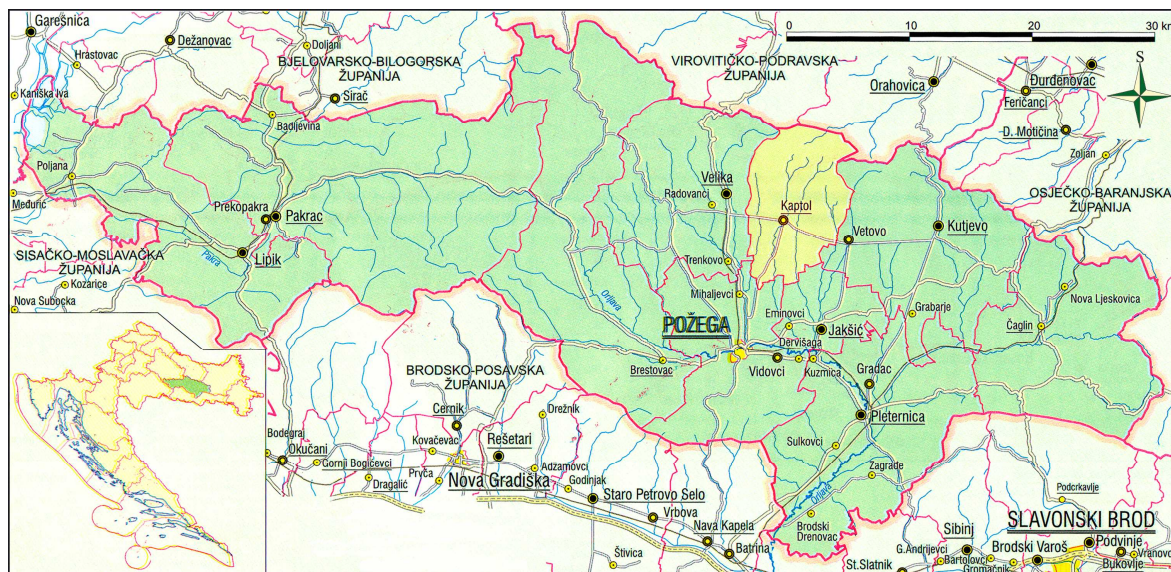
Općina zaprema površinu od oko 90 km² u čijem središtu je samo naselje Kaptol oko kojeg se gotovo koncentrično prostire još devet manjih živopisnih naselja. Kao politička općina koja se protezala sve do Lukača, danas u susjednoj kutjevačkoj općini, Kaptol s većim ili manjim prekidima funkcionira već 150 godina. Ta činjenica kao i njegova povijesna važnost uvjetovala je i na njegove gotovo urbane karakteristike, atipične za slavonska sela požeškoga kraja.¹

¹ Službena internetska stranica Općine Kaptol; 19.06.2006.

B. Geoprometni položaj

Općina Kaptol nalazi se u sjevernom dijelu Požeško-slavonske županije koja prema prirodno-geografskoj regionalizaciji pripada svojim istočnim dijelom panonskoj megaregiji i to slavonskom gromadnom gorju, a zapadnim dijelom zavali sjeverozapadne Hrvatske. Kao dio te prirodne cjeline, područje Općine Kaptol smješteno je na sjevernom dijelu Požeške doline, te se postepeno uzdiže prema južnim obroncima Papuka i jednim malim dijelom zapadne Krndije.

Slika 1. Geografski položaj Općine Kaptol

Izvor: Državni zavod za statistiku, Statistički ljetopis 2002.

Prema teritorijalnom ustroju lokalne samouprave, Općina Kaptol jedna je od deset JLS Požeško-slavonske županije smještena u njenom sjevernom dijelu. Sjeverna granica Općine je s Virovitičko-podravskom županijom (Općina Čačinci i Grad Orahovica). Na zapadu Općina Kaptol graniči s područjem Općine Velika, na jugu s područjem Grada Požege i Općine Jakšić, a na istoku graniči s područjem Grada Kutjeva.

Geoprometni položaj Općine Kaptol je nepovoljan. Svojem smještajem u sjevernom dijelu Požeške kotline – prirodne karakteristike Papuka, utjecale su na izoliranost i ograničenje u razvitku prometnoga sustava. Prostorom Općine prolaze dvije županijske ceste koje povezuju Općinu sa susjednim općinama i dalje s prometnim koridorima Republike Hrvatske.

C. Klimatska obilježja²

Klimatske osobine prostora općine Kaptol, dio su klimatskih osobina šireg prostora Istočne Hrvatske, koje karakterizira homogenost klimatskih osobina čemu su doprinijele reljefne osobine. Cjelokupan prostor Istočne Hrvatske ima obilježja umjereno-kontinentalne klime, koju karakteriziraju česte i intenzivne promjene vremena.

Obzirom na reljefnu raščlanjenost prostora Županije, na klimatske prilike kako užeg, tako i šireg prostora, utjecali su reljefni oblici i nadmorske visine, te su uočljive mikroklimatske razlike između gorskog okvira i zavale. Gore su hladnije i vlažnije u odnosu na zavalu, što je pogodovalo i razvoju mreža tekućica.

Na području općine Kaptol vlada umjereno-kontinentalna klima, koja pripada tipu srednjoeuropske humidne umjereno-kontinentalne klime, čije su glavne karakteristike temperatura i vlaga zraka, zatim oborine i vjetrovi, te ostali manje važni klimatski pokazatelji.

Temperatura zraka tijekom godine najbolje održava kontinentalnost klime. Prosječna godišnja temperatura zraka iznosi +11° C. Najhladniji mjesec je siječanj s prosječnom temperaturom +0,5° C, a najtopliji srpanj s prosječnom temperaturom zraka + 20,9° C. Prosječna godišnja temperaturna amplituda iznosi 21,4° C dok je apsolutna temperaturna amplituda 55,8° C. Srednje temperature po godišnjim dobima su: proljeće +11,3° C, ljeto +20° C, jesen + 11,4°C i zima +1,4° C.

Oborine također vrlo dobro karakteriziraju kontinentalnost klime. Raspored količine oborina tijekom godine vrlo je dobro raspoređen, a naročito u vegetacijskom periodu od IV. – X. mjeseca. U prva četiri vegetacijska mjeseca: travnju, svibnju, lipnju i srpnju padne 334 mm padalina, što je nešto manje od polovine ukupne godišnje količine padalina. Nešto je manje padalina u jesen, 194 mm, nego u proljeće, 207 mm. Padaline donose, uglavnom, zapadni vjetrovi.

Prosječna godišnja relativna vlaga zraka iznosi 81 %. Strujanje zraka na području Županije, odnosno Požeške kotline, u svim godišnjim dobima je sa zapada, što je i odlika prevladavajućeg zapadnog strujanja u umjerenim širinama, ali je uvjetovano pružanjem kotline u smjeru zapad-istok. U godišnjoj ruži vjetra na području Kaptola najučestaliji su vjetrovi sa zapada, koji su zimi dosta jaki. Istočni i južni vjetrovi imaju mali utjecaj na klimu ovoga područja.

Srednja godišnja naoblaka na području Požeške kotline iznosi 5,6 desetina, što ovo područje svrstava u oblačniji dio Hrvatske. Povezana s naoblakom je i insolacija. Prosječno godišnje ima 172 sunčana dana. Snježni pokrivač na ovom području se zadržava u prosjeku 30 dana tijekom godine, a doseže visinu do 40 cm.

Navedeni klimatski podaci uzeti su iz podataka "Lovnogospodarske osnove" lovišta na području općine Kaptol (podaci hidrometeorološke mjerne stanice Požega za razdoblje od 1975.-1985. godine).

² Prostorni plan Općine Kaptol

D. Socijalno-demografska struktura

1. Stanovništvo

Stanovništvo je značajan čimbenik dugoročnoga društveno - gospodarskoga razvitka i korištenja prostora. Ono postupno mijenja svoje vitalne značajke pa odatle proizlazi određena sporost demografskih procesa. Samo pozitivnim mijenjanjem brojnih čimbenika, moguće je utjecati na zaustavljanje negativnih demografskih tijekova i ostvariti uvjete za postizanje pozitivnih promjena i rezultata u razvitku stanovništva.

Prema rezultatima Popisa stanovništva 2001. godine na području Općine Kaptol živi ukupno 4.007 stanovnika, od čega je 2.026 ženskoga spola.

Tablica 1. Demografska struktura stanovništva i kućanstava

Rb	Naziv naselja	Broj stanovnika			Broj kućanstava		
		1991.	2001.	Index	1991.	2001.	Index
1.	Alilovci	454	470	103,5	122	138	113,1
2.	Bešinci	89	111	124,7	31	33	106,5
3.	Češljakovci	380	365	96	110	110	100
4.	Doljanovci	231	255	110,4	57	64	112,3
5.	Golo Brdo	276	345	125	91	91	100
6.	Kaptol	1.361	1.570	115,4	383	428	111,7
7.	Komarovci	204	233	114,2	55	62	112,7
8.	Novi Bešinci	80	105	131,3	20	25	125
9.	Podgorje	272	302	110	83	87	104,8
10.	Ramanovci	219	251	114,6	74	73	98,6
U K U P N O		3.566	4.007	112,4	1.026	1.111	108,3

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popisi stanovništva 1991. i 2001. godine.

Interesantan je podatak da je na području Općine Kaptol došlo do povećanja broja stanovnika u odnosu na predzadnji popis stanovništva za 12,4% te se također povećao broj kućanstava za 8,3%. Naglašeniji demografski rast imala su naselja Novi Bešinci i Bešinci, dok se negativni demografski trend bilježi samo u naselju Češljakovci.

Tablica 2. Starosna struktura stanovništva

Rb	Naziv naselja	Starost				
		0-19	20-39	40-59	60-79	80 i više
1.	Alilovci	151	128	105	80	6
2.	Bešinci	34	28	21	27	1
3.	Češljakovci	111	78	94	75	7
4.	Doljanovci	86	65	60	38	6
5.	Golo Brdo	121	101	75	45	3
6.	Kaptol	535	428	333	250	24
7.	Komarovci	72	65	52	36	8
8.	Novi Bešinci	37	32	19	16	1
9.	Podgorje	96	76	68	57	5
10.	Ramanovci	78	68	54	46	5
Ukupno Općina		1.321	1.069	881	670	66

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2001.

Tablica 2. govori nam da je starosna struktura stanovništva Općine Kaptol jako pozitivna jer najviše stanovnika imaju unutar najmlađe populacije, dok se broj ostalih starosnih skupina smanjuje. Možemo zaključiti da Općina ima veliki ljudski potencijal pa taj resurs treba usmjeriti u obrazovanje kako bi se povećalo znanje i intelektualni kapital, a time i vrijednost radno sposobnoga stanovništva.

a) Površina, stanovništvo i kućanstva

Površina Općine Kaptol iznosi 90 km² s ukupno 10 naselja, a najveće naselje je Kaptol.

Tablica 3. Usporedni pokazatelji

PODRUČJE	POVRŠINA		STANOVNIŠTVO				KUĆANSTVA				GUSTOĆA naseljenosti Stan./km ²
	km ²	%	1991.		2001.		1991.		2001.		
			broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	
RH	56.542		4.512.652		4.437.460		1.544.250		1.477.377		78,5
Požeško-slavonska županija	1.821	100	99.334	100	85.831	100	32.054	100	27.445	100	47,13
Općina Kaptol	90	4,94	3.566	3,6	4.007	4,7	1.026	3,2	1.111	4,04	44,52

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popisi stanovništva 1991. i 2001. godine.

Iz Tablice 3. vidljivo je smanjenje broja stanovništva u Požeško-slavonskoj županiji i to prema posljednja dva popisa (1991. i 2001.), dok u Općini Kaptol primjećujemo blagi porast broja stanovnika i broja kućanstava. Moramo napomenuti da je gustoća naseljenosti od svega 44,52 stanovnika po kilometru kvadratnome, što je nešto manje od prosjeka Županije, ali još uvijek ispod prosjeka Hrvatske.

U Republici Hrvatskoj i Požeško-slavonskoj županiji uočavamo negativan trend smanjenja broja stanovnika u ruralnom području zbog prisutne centralizacije. Vidljivo je očito smanjenje broja stanovnika na području Županije, ali moramo biti zadovoljni jer na području Općine Kaptol nije došlo do negativnoga demografskoga trenda, što je važan resurs za razvoj Općine.

b) Kvalifikacijska struktura stanovništva

Budući da su ljudi nositelji znanja koje je pokretač rasta i razvoja gospodarstva, kvalifikacijska struktura predstavlja važan segment gospodarskog razvoja.

Tablica 4. Kvalifikacijska struktura stanovništva

	Ukupno	Bez škole	1-7 razreda osnovne škole	Osnovna škola	Srednje škole	VŠS	VSS	Magisterij	Doktorat	Nepoznato
RH	3.682.826	105.332	580.379	801.168	1.733.198	150.167	267.885	12.539	7.443	24.715
Županija	68.865	3.276	14.382	18.859	27.285	1.875	2.665	84	16	423
Kaptol	3.002	186	704	1.019	980	29	61	3	0	20

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2001. godine.

U Tablici 4. prikazana je kvalifikacijska struktura stanovništva. Uočavamo kako velik broj stanovnika Općine Kaptol ima završenu samo osnovnu školu dok srednjoškolsko obrazovanje ima 32,6% stanovnika. Takav trend uočavamo na području Županije ali i cijele Republike Hrvatske. Najmanji udio čine visokoobrazovani kadrovi, ali takav trend nažalost prati Županija i Republika Hrvatska.

c) Migracije stanovništva

Tablice 5. i 6. pokazuju nam kolika je migracija stanovništva te koji su razlozi migriranja. Najčešći razlozi migriranja jesu zaposlenje ili pohađanje nastave. Vidljivo je kako najviše ima dnevnih migracija i to zbog segmenta zaposlenja u drugim mjestima unutar Županije. Dosta velika migracija zapažena je kod učenika koji pohađaju osnovnu školu.

Tablica 5. Migracija stanovništva - dnevni migranti

	Dnevni migranti									
	ukupno	aktivni (koji obavljaju posao)					učenici			studenti
		svega	rade u drugome naselju istog grada/općine	rade u drugome gradu/općini iste županije	rade u drugoj županiji	nepoznato mjesto rada	svega	osnovnih škola	srednjih škola	
Kaptol	988	565	45	514	6	-	407	247	160	16

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2001. godine.

Tjednih migracija ima i tu dominiraju osobe koje rade u drugoj županiji te studenti koji studiraju na nekom od Sveučilišta.

Tablica 6. Migracija stanovništva tjedni migranti

	Tjedni migranti									
	ukupno	aktivni (koji obavljaju posao)					učenici			studenti
		svega	rade u drugome naselju	rade u drugome gradu/općini	rade u drugoj županiji	rade u inozemstvu	svega	osnovnih škola	srednjih škola	
Kaptol	51	29	-	10	18	1	8	-	8	14

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2001. godine.

Migracije su važan pokazatelj utjecaja većih urbanih naselja na tržište radne snage na lokalnom području, ali i razvijenosti lokalnoga gospodarstva.

d) Poljoprivredno zemljište i kućanstva

Tablica 7. Pregled površina po kategorijama korištenja zemljišta

POVRŠINE PO KATASTARSKIM KULTURAMA ZEMLJIŠTA, ha		
Kat. kulture	Općina Kaptol	%
Oranice i vrtovi	3.037,68	35,5
Voćnjaci	131,58	1,5
Vinogradi	176,72	2,1
Livade	541,97	6,3
Pašnjaci	587,93	6,9
Ribnjaci	0	0
Trstik i bare	0	0
Šumsko zemljište	3.605,61	42,2
Neplodno zemljište	467,12	5,5
UKUPNE POVRŠINE	8.548,61	100

Izvor: Državna geodetska uprava, Područni ured Požega

U strukturi površina Općine, najzastupljenije su poljoprivredne površine s udjelom od 52,36 %.

Poljoprivredne površine Općine prostiru se na 4.475,89 ha i imaju slijedeću strukturu: oranice 67,87 %, voćnjaci 2,94 %, vinogradi 3,95 % i livade 12,11 %.

Udio poljoprivrednih površina Općine u poljoprivrednim površinama Županije iznosi 5,00 %. Broj stanovnika na 100 ha ukupnih poljoprivrednih površina u Općini iznosi 90, u Županiji 96, a u Državi 141.

Šumske površine zastupljenije su u strukturi površina Općine i zauzimaju 3.605,61 ha te čine 42,18 % prostora Općine. Hrvatske šume upravljaju s 97,06 % šumskih površina, dok je ostatak od 2,94 % u privatnome vlasništvu.

U ukupnoj količini šumskoga zemljišta Županije, Općina posjeduje 4,39 %. Na 100 ha šumskih površina Općine dolazi 111 stanovnika što je iznad prosjeka Županije (104 stan./100 ha), a ispod prosjeka Države (225 stan./100 ha).

Građevinska područja koja obuhvaćaju izgrađene, ali dijelom i poljoprivredne površine, zauzimaju 440,73 ha ili 5,2 % ukupne površine Općine.³

³ Prostorni plan Općine Kaptol

Tablica 8. Pregled površina po kategorijama korištenja zemljišta

STRUKTURA ZEMLJIŠTA PO KATEGORIJAMA KORIŠTENJA I VLASNIŠTVA NA PODRUČJU OPĆINE KAPTOL (prikazano u ha)				
Struktura zemljišta po kategorijama		Oblik vlasništva		Ukupno
		Državno	Privatno	
Obradive poljoprivredne površine	Oranice	658,86	2.378,82	3.037,68
	Voćnjaci	5,84	125,74	131,58
	Vinogradi	63,04	113,68	176,72
	Livade	90,06	451,91	541,97
Ukupno (obradive površine):		817,8	3.070,15	3.887,95
Ostale poljoprivredne površine	Pašnjaci	515,71	72,22	587,93
	Ribnjaci	0	0	0
Ukupno (ostale poljoprivredne površine):		515,71	72,22	587,93
Ostale površine	Trstik i bare	0	0	0
	Šume	3.499,59	106,02	3.605,61
	Neplodno tlo	385,92	81,20	467,12
Ukupno ostale površine:		3.885,51	187,22	4.072,73
UKUPNO (SVE POVRŠINE):		5.219,02	3.329,59	8.548,61

Izvor: Državna geodetska uprava, Područni ured Požega

Pregledavajući strukturu zemljišta po kategorijama korištenja i vlasništva na području Kaptola, vidljivo je da su obradive poljoprivredne površine (oranice, voćnjaci, vinogradi i livade) uglavnom u privatnome vlasništvu, dok neznatni dio pripada državnome vlasništvu. Svi pašnjaci su u privatnome vlasništvu, jedino su šume na području Kaptola velikim dijelom u vlasništvu države.

Tablica 9. Površine vinograda

	Vinogradi							
	Ukupno				Od toga - plantažni			
	ukupna površina, ha	rodna površina, ha	Ukupan broj trsova, tis.	broj trsova sposobnih za rod, tis.	Ukupna površina, ha	rodna površina, ha	ukupan broj trsova, tis.	broj trsova sposobnih za rod, tis.
Požeško-slavonska županija	553,72	493,96	2.117	1.889	419,95	367,03	1.606	1.404
Kaptol	72,42	64,06	259	227	63,48	55,42	224	193

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis poljoprivrede 2003. godine.

Tablica 10. Broj kućanstava po broju goveda

	Broj kućanstava										
	ukupno	s 1 govedom	2	3	4	5	6	7 - 10	11 - 15	16 - 20	više od 20 goveda
Požeško-slavonska županija	2.185	574	503	300	197	125	113	212	91	36	34
Kaptol	132	34	28	20	12	6	4	15	9	3	1

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis poljoprivrede 2003. godine.

Tablica 11. Broj kućanstava po broju svinja

	Broj kućanstava									
	ukupno	s 1 svinjom	2	3	4	5	6 - 10	11 - 20	21 - 50	više od 50 svinja
Požeško-slavonska županija	7.643	406	1.181	1.177	981	649	1.437	1.198	486	128
Kaptol	533	27	57	55	50	44	110	103	52	35

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis poljoprivrede 2003. godine.

Tablice 9., 10. i 11. prikazuju prikupljene podatke s Popisa poljoprivrede provedenoga 2003. godine. Ti podaci pokazuju nam sliku poljoprivrednih proizvođača i broj kućanstava koji se bavi određenom vrstom primarne poljoprivredne proizvodnje.

S obzirom da je područje Općine Kaptol većim dijelom naslonjeno na poljoprivrednu proizvodnju, a komparirajući podatke iz Tablice 7., vidljivo je da je došlo do očite razlike u podacima, što je posljedica različitih izvora podataka koji su prikazani u tablicama.

E. Gospodarski pregled

1. Gospodarski subjekti

a) Trgovačka društva i zadruge

(1) Pregled po djelatnostima

Tablica 12. Broj poduzetnika po djelatnostima

Djelatnosti	Broj poduzetnika		
	2003.	2005.	Indeks 2005/2003.
D Prerađivačka industrija	2	2	100
F Graditeljstvo	1	1	100
G Trgovina	4	5	125
H Hoteli i restorani	2	2	100
I Transport	1	-	-
UKUPNO	10	10	100

Izvor: Fina, Osnovni financijski rezultati po djelatnostima

U Tablici 12. vidljivo je da se broj poduzetnika u 2005. godini u odnosu na 2003. godinu nije mijenjao, jedino trgovina bilježi porast broja poduzetnika od 25% u 2005. godini.

Tablica 13. Ukupni prihodi poduzetnika

Djelatnosti	Ukupni prihodi (u tisućama kuna)				
	2002.	2003.	2004.	2005.	Indeks 2005/2002
D Prerađivačka industrija	1.381	1.436	1.723	2.113	153,01
F Graditeljstvo	1.296	1.135	904	1.026	79,17
G Trgovina	12.168	14.114	14.763	17.689	145,37
H Hoteli i restorani	2.296	3.337	3.290	2.174	94,69
I Transport	5	11	-	-	-
UKUPNO	17.146	20.033	20.681	23.002	134,15

Izvor: Fina, Osnovni financijski rezultati po djelatnostima

Iz Tablice 13. vidljivo je da su se ukupni prihodi u 2005. godini povećali za 34,15% u odnosu na 2002. godinu. Najveće povećanje prihoda od 53,01% bilježi prerađivačka industrija u 2005. godini u odnosu na 2002. godinu dok najveće smanjenje prihoda od 20,83% bilježi graditeljstvo u 2005. godini.

Tablica 14. Ukupni rashodi poduzetnika

Djelatnosti	Ukupni rashodi (u tisućama kuna)				
	2002.	2003.	2004.	2005.	Indeks 2005/2002
D Prerađivačka industrija	1.402	1.451	1.711	2.112	150,6
F Graditeljstvo	1.279	1.117	879	995	77,8
G Trgovina	12.041	13.989	14.677	17.526	145,6
H Hoteli i restorani	2.562	3.401	3.622	2.586	100,9
I Transport	56	32	-	-	-
UKUPNO	17.339	19.990	20.889	23.219	133,9

Izvor: Fina, Osnovni financijski rezultati po djelatnostima

Ukupni rashodi prema Tablici 14. bilježe povećanje od 33,9% u 2005. godini u odnosu na 2002. godinu. Ako se vratimo na Tablicu 14. ukupnih prihoda, tada možemo zaključiti da navedeno povećanje rashoda prati rast prihoda od 34,9% što je rezultat povećanja opsega posla. Povećanje rashoda bilježi prerađivačka industrija te trgovina i hotelska djelatnost, dok je smanjene rashoda od 22,2% u 2005. u odnosu na 2002.godinu vidljivo u graditeljstvu.

Tablica 15. Ukupna dobit poduzetnika prije oporezivanja

Djelatnosti	Dobit prije oporezivanja (u tisućama kuna)				
	2002.	2003.	2004.	2005.	Indeks 2005/2002
D Prerađivačka industrija	1	0	12	2	200
F Graditeljstvo	17	18	25	31	182,4
G Trgovina	171	131	157	175	102,3
H Hoteli i restorani	0	0	28	28	-
I Transport	0	0	-	-	-
UKUPNO	189	149	222	235	124,3

Izvor: Fina, Osnovni financijski rezultati po djelatnostima

Promatrajući Tablicu 15. ukupne dobiti poduzetnika prije oporezivanja, možemo zaključiti da se ukupna dobit svih djelatnosti povećala za 24,3%. Najveće povećanje, od 100%, bilježi prerađivačka industrija u 2005. godini u odnosu na 2002. godinu te graditeljstvo 82,4% i trgovina 2,3%. Hoteli i restorani u 2002. i 2003. godini nisu ostvarili dobit, a u 2004. i 2005. posluju s dobitkom.

Tablica 16. Gubitak prije oporezivanja

Djelatnosti	Gubitak prije oporezivanja (u tisućama kuna)				
	2002.	2003.	2004.	2005.	Indeks 2005/2002
D Prerađivačka industrija	22	15	0	1	4,5
F Graditeljstvo	0	0	0	0	-
G Trgovina	44	5	70	12	27,3
H Hoteli i restorani	266	64	360	439	165
I Transport	51	21	-	-	-
UKUPNO	382	106	431	452	118,3

Izvor: Fina, Osnovni financijski rezultati po djelatnostima

Navedeni podaci iz Tablice 16. govore nam da je u graditeljstvu ipak došlo do povećanja gubitka za 16,4%, iako su rashodi pratili rast prihoda, a za daljnjom analizom trebaju se utvrditi razlozi. Gledajući ukupni gubitak svih djelatnosti, ipak dolazi do smanjenja gubitka što je povoljan trend.

Tablica 17. Porez na dobit poduzetnika

Djelatnosti	Porez na dobit (u tisućama kuna)				
	2002.	2003.	2004.	2005.	Indeks 2005/2002
D Prerađivačka industrija	0	0	3	3	-
F Graditeljstvo	4	4	5	6	150
G Trgovina	39	34	32	36	92,3
H Hoteli i restorani	0	0	0	0	-
I Transport	0	0	0	0	-
UKUPNO	43	37	40	46	106,9

Izvor: Fina, Osnovni financijski rezultati po djelatnostima

Tablica 17. prikazuje nam i sliku kako je jedina realna dobit ostvarena u sektoru prerađivačke industrije.

Tablica 18. Dobit nakon oporezivanja

Djelatnosti	Dobit nakon oporezivanja (u tisućama kuna)				
	2002.	2003.	2004.	2005.	Indeks 2005/2002
D Prerađivačka industrija	1	0	9	0	-
F Graditeljstvo	13	14	20	25	192,3
G Trgovina	132	97	125	139	105,3
H Hoteli i restorani	0	0	28	28	-
I Transport	0	0	9	0	-
UKUPNO	146	112	182	191	130,8

Izvor: Fina, Osnovni financijski rezultati po djelatnostima

Iz navedenih podataka u Tablici 18. uočavamo kako je ukupna dobit nakon oporezivanja u svim djelatnostima u 2005., u odnosu na 2002. godinu, porasla za 220%. Poljoprivreda, prerađivačka djelatnost i trgovina bilježe povećanje, dok graditeljstvo bilježi smanjenje dobiti za 89%.

Tablica 19. Troškovi plaće

Djelatnosti	Troškovi plaća (u tisućama kuna)				
	2002.	2003.	2004.	2005.	Indeks 2005/2002
D Prerađivačka industrija	252	276	284	340	135
F Graditeljstvo	261	264	300	271	103,8
G Trgovina	1.270	1.300	1.648	1.933	152,2
H Hoteli i restorani	432	691	530	290	67,1
I Transport	40	15	-	-	-
UKUPNO	2.255	2.549	2.761	2.836	125,8

Izvor: Fina, Osnovni financijski rezultati po djelatnostima

Promatrajući podatke o troškovima plaće iz Tablice 19. vidljivo je da su se plaće povećale u sektoru poljoprivrede i graditeljstva, dok se u ostalim djelatnostima bilježi smanjenje plaće. Gledajući troškove plaće na ukupnoj razini u 2005. godini, došlo je do smanjenja troškova plaće od 19%.

Tablica 20. Prosječan broj zaposlenih na bazi sati rada

Djelatnosti	Prosječan broj zaposlenih na bazi sati rada (u tisućama kuna)				
	2002.	2003.	2004.	2005.	Indeks 2005/2002
D Prerađivačka industrija	7	8	10	12	171,4
F Graditeljstvo	7	6	7	6	85,7
G Trgovina	32	33	37	47	146,8
H Hoteli i restorani	17	21	12	6	35,3
I Transport	1	1	-	-	-
UKUPNO	64	69	66	71	110,9

Izvor: Fina, Osnovni financijski rezultati po djelatnostima

Prosječan broj zaposlenih na bazi sati rada prema Tablici 20. svih djelatnosti smanjio se za 11%. Najveći porast broja zaposlenih bilježi graditeljstvo, dok se u ostalim djelatnostima broj zaposlenih smanjuje.

Tablica 21. Prosječna neto plaća po zaposlenom

Djelatnosti	Prosječna neto plaća po zaposlenom (u tisućama kuna)				
	2002.	2003.	2004.	2005.	Indeks 2005/2002
D Prerađivačka industrija	1.970	2.032	1.585	1.593	80,9
F Graditeljstvo	2.231	2.444	2.363	2.502	112,1
G Trgovina	2.060	2.139	2.422	2.261	109,7
H Hoteli i restorani	1.451	1.861	2.479	2.721	187,5
I Transport	2.142	867	-	-	-
UKUPNO	1.909	2.050	2.299	2.208	115,6

Izvor: Fina, Osnovni financijski rezultati po djelatnostima

Iz Tablice 21. možemo zaključiti da se prosječna neto plaća povećala u poljoprivredi i trgovini dok ostale djelatnosti bilježe smanjenje prosječne plaće. Gledajući ukupan prosjek svih djelatnosti, vidljivo je da je došlo do smanjenja prosječne neto plaće od 7% u 2005. godini u odnosu na 2002. godinu.

(2) Pregled po veličini⁴

Tablica 22. Poduzetnici po veličini

Naziv	Ukupno svi poduzetnici					Mali poduzetnici				
	2002.	2003.	2004.	2005.	Indeks 05./02.	2002.	2003.	2004.	2005.	Indeks 05./02.
Broj poduzetnika	10	10	10	10	100	10	10	10	10	100
Broj zaposlenih	64	69	66	71	110,9	64	69	66	71	110,9
Ukupni prihodi (iznosi u tisućama kn)	17.146	20.033	20.681	23.002	134,2	17.146	20.033	20.681	23.002	134,2
Ukupni rashodi (iznosi u tisućama kn)	17.339	19.990	20.889	23.219	133,9	17.339	19.990	20.889	23.219	133,9
Dobit prije oporezivanja (iznosi u tisućama kn)	189	149	222	235	124,3	189	149	222	235	124,3
Gubitak prije oporezivanja (iznosi u tisućama kn)	189	149	222	235	124,3	189	149	222	235	124,3
Porez na dobit (iznosi u tisućama kn)	43	37	40	46	107,0	43	37	40	46	107,0
Dobit nakon oporezivanja (iznosi u tisućama kn)	146	112	182	191	130,8	146	112	182	191	130,8
Gubitak nakon oporezivanja (iznosi u tisućama kn)	382	106	431	454	118,8	382	106	431	454	118,8
Troškovi plaća (iznosi u tisućama kn)	2.255	2.549	2.761	2.836	125,8	2.255	2.549	2.761	2.836	125,8
Nadnice i plaće (neto) (iznosi u tisućama kn)	1.466	1.697	1.821	1.881	128,3	1.466	1.697	1.821	1.881	128,3

Izvor: Fina, osnovni financijski rezultati po veličini

Pregledavajući podatke iz Tablice 22. možemo zaključiti kako se broj poduzetnika nije mijenjao i kako od ukupnog broja poduzetnika svi pripadaju u kategoriju malih poduzetnika. Broj zaposlenih se povećao za 10,9% u 2005. godini u odnosu na 2002. godinu. Rashodi su pratili rast prihoda što je rezultat povećanja

⁴ NN 146/2005. - VI. KLASIFIKACIJA OBVEZNIKA, Članak 17.

(1) Obveznici primjene ovoga Zakona klasificiraju se na:

1) **male, ako ne prelaze dva od tri sljedeća kriterija:** a) ukupna aktiva iznosi 27 milijuna kuna, b) prihod iznosi 54 milijuna kuna, c) imaju 50 zaposlenika,

2) **srednje, ako prelaze dva od tri kriterija za male obveznike,** a nikad ne prelaze dva od tri sljedeća kriterija:

a) ukupna aktiva iznosi 108 milijuna kuna, b) prihod iznosi 216 milijuna kuna, c) imaju 250 zaposlenika,

3) **velike, ako prelaze dva od tri sljedeća kriterija,** a) ukupna aktiva iznosi 108 milijuna kuna, b) prihod iznosi 216 milijuna kuna, c) imaju 250 zaposlenika.

(2) Kriteriji klasifikacije iz stavka 1. ovoga članka podrazumijevaju stanja i iznose na dan 31. prosinca godine koja prethodi godini za koju se radi klasifikacija.

opsega posla pa su neki poduzetnici poslovali s dobitkom. Troškovi plaća su se povećali za 25,8% a nadnice i plaće (neto) bilježe povećanje od 28,3%.

Tablica 23. Usporedni pokazatelji poduzetnika sa Županijom i RH

Naziv	Ukupno svi poduzetnici 2004. godine				
	RH	Udio Županije u RH %	Županija Požeško-slavonska	Udio Općine u Županiji %	Općina Kaptol
Broj poduzetnika	68.981	0,78	537	1,86	10
Broj zaposlenih	811.776	1,21	9.800	0,72	71
Ukupni prihodi (iznosi u mil. kuna)	484.079	0,71	3.442	0,67	23
Ukupni rashodi (iznosi u mil. kuna)	470.476	0,73	3.424	0,67	23
Dobit nakon oporezivanja (iznosi u mil. kuna)	22.801	0,27	62	0,30	0,191
Gubitak nakon oporezivanja (iznosi u mil. kuna)	13.039	0,41	53	0,85	0,454
Troškovi plaća (iznosi u mil. kuna)	58.418	0,86	500	0,40	2

Izvor: Fina, Analiza financijskih rezultata poslovanja poduzetnika po Županijama

U Tablici 23. vidljivi su odnosi gospodarskih pokazatelja udjela Županije u ukupnom gospodarstvu Republike Hrvatske te udio Općine Kaptol u Županiji. S obzirom da je udjel gospodarstva Županije u gospodarstvu Republike Hrvatske neznatan ispod 1%, osim kod pokazatelja zaposlenosti, udio Općine Kaptol u Županiji također je neznatan, ispod 1%. Jedino udio poduzetnika Općine Kaptol u županiji iznosi 1,86%.

b) Obrti i slobodna zanimanja

Tablica 24. Broj obrtnika i zaposlenih u obrtu

JLS	Broj obrta 2003. godine	Zaposleni u obrtu ⁵
Županija	1120	1120
Općina Kaptol	36	36
Udio	3,21%	3,21%

Izvor: ROP Požeško-slavonske županije

S obzirom da na području Općine ne postoji udruga obrtnika ili druga institucija koja ima točnu bazu podatak o broju obrtnika i broju zaposlenih u obrtu uzimali smo koeficijent koji ovisi o razvijenosti pojedinih područja.

Broj obrtnika za 2005. godinu dobiven je iz Obrtničke komore u Požegi. Na području Općine Kaptol ima 102 registrirana obrtnika od koji je 36 aktivnih, 66 u statusu mirovanja i 64 odjavljena obrtnika.⁶

c) Obiteljska poljoprivredna gospodarstva

Obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG) najveći su dio po broju gospodarskih subjekata. Na području Općine Kaptol ima 361 registriranih nositelja OPG-a i pomažućih članova u OPG-u. Svi nositelji OPG-a su u sustavu PDV-a. Detaljnije podatke njihovoga poslovanja, ukupnih prihoda i rashoda te koliki je njihov udio u ukupnome prometu i neto dohotku, nismo u mogućnosti analizirati jer ne možemo doći do tih podataka.

⁵ Ukupan broj zaposlenih u obrtima jako je teško dobiti jer su tu svakodnevne fluktuacije pa se kod izračuna koristi koeficijent od 1 do 1,6 što prije svega ovisi o razvijenosti pojedine lokalne samouprave. S obzirom da područje Općine Kaptol pripada u nerazvijenije, uzeli smo koeficijent 1

⁶ Službene internetske stranice Hrvatske obrtničke komore; 21.06.2006.

2. Stanje nezaposlenosti

Stanje nezaposlenosti na području Općine Kaptol možemo vidjeti prema Tablici 25.

Tablica 25. Popis nezaposlenih u Općini Kaptol

Stupanj stručne spreme	4 mjesec/2006.	5 mjesec/2006.	Ix 05/06
Bez škole i nezavršena OŠ	26	25	96
Osnovna škola	42	42	100
SŠ do 3 god. za KV i VKV	74	70	95
SŠ za 4 i više godine	42	41	98
Gimnazija	2	2	100
VŠ, I stupanj fakulteta, stručni studij	6	6	100
Fakultet, akademija, magisterij, doktorat	0	0	0
Ukupno	192	186	97

Izvor: Statistički bilten, svibanj, 2006.

Prema navedenim podacima iz Tablice 25. vidljivo je da se ukupan broj nezaposlenih smanjio za 3% u mjesecu svibnju 2006. u odnosu na mjesec travanj 2006. 67% od ukupnoga broja nezaposlenih u mjesecu travnju odnosi se na žene. U mjesecu svibnju 2006. godine postotak nezaposlenih žena smanjio se na 66%.

3. Pregled gospodarstvenika

a) Analiza intervjua i anketa

S ciljem upoznavanja gospodarskoga stanja Općine podijeljeno je 20 anketnih upitnika od kojih je popunjen samo jedan. Zaključujemo kako poduzetnik ima potrebu za ulaganjem i povećanjem broja zaposlenih, a njegova očekivanja od Općine su: **„Najvažnija potpora bi bila sufinanciranje kamata, pomoć za dobivanje kredita i garancija kod banaka, lokacijsko rješenje u obliku poduzetničke zone“**.

Druga očekivanja od Općine jesu: **“Općina bi trebala u novim razvojnim planovima pokrenuti investicije i zaposliti domaće poduzetnike, pomoći poduzetnicima da se pripreme za te projekte kroz razne edukacije. Time bi se dobilo novo zapošljavanje te novi prihodi u općinsku blagajnu“**.

Ovim odgovorima željeli smo skrenuti pozornost općinskoj vlasti kako na terenu ima partnere potrebne za razvoj gospodarstva, stoga je potrebno osigurati kontinuiranu dvosmjernu komunikaciju i definirati modele provedbe.

F. Stanje poslovne klime

1. Analiza ankete

Kako bismo se upoznali sa stanjem poslovne klime, bili smo podijelili 20 anketa. Međutim, odgovorena je samo jedna pa nećemo detaljno obrađivati dobivene informacije već samo neke zanimljivije:

1. Koje su tri najpozitivnije stvari vezane za Općinu kao mjesto za vođenje poslova?

- *mještani mogu dobiti informacije u svakome trenutku*
- *mogućnost dobivanja raznih potvrda*
- *povezivanje svih naselja te poticanje na rad mjesnih odbora i drugih udruga te dobivanje uputa za rad i sredstava za rad*

2. Koje su tri najnegativnije stvari vezane za Općinu kao mjesto za vođenje poslova?

- *nedovoljne ovlasti za rad od ureda državne uprave i županije*
- *malen proračun, ujedno i ograničena sredstva za upravljanje i poticanje na rad*
- *Općina nema matični ured*

3. Općinsko poglavarstvo ocijenjeno je ocjenom dobar (3) na skali od 1 do 5

4. Što smatrate bitnim i nužnim i što biste željeli da Općina učini kako bi postala mjesto s boljim uvjetima za vođenje poslova u kojima Vi osobno sudjelujete?

- *napraviti plan razvoja te uključiti poduzetnike u ostvarenja toga plana, pokrenuti privatno – javno partnerstvo.*

5. Što smatrate bitnim i nužnim i što biste željeli da Općina učini kako bi postala mjesto s boljim uvjetima za vođenje poslova općenito?

- *pokrenuti privatno – javno partnerstvo te ubrzati razvojne projekte*

G. Stanje Infrastrukture

1. Ceste

Osnovne postavke planiranoga razvoja cestovnoga prometnog sustava vezane su prvenstveno na poboljšanje, održavanje i rehabilitiranje prometno-tehničkih svojstava postojećih cestovnih pravaca županijskoga (Ž 4101 i Ž 4115) i lokalnoga karaktera.⁷

Tablica 26. Kategorizirana cestovna mreža

POSTOJEĆA KATEGORIZIRANA CESTOVNA MREŽA					
Red. br.	Oznaka ceste	Naziv dionice	Duljina km	Asfalt km	Nasuti kameni materijal, km
Županijske ceste					
1.	Ž4101	Biškupci (Ž4100) - Kaptol – Vetovo – Ž4030	7,70	7,70	-
2.	Ž4115	Kaptol (Ž4101) – Alilovci – D49	7,10	7,10	-
UKUPNO:			14,80	14,80	-
Lokalne ceste					
1.	L41030	Češljakovci – Ž4101	0,70	0,70	-
2.	L41031	Golo Brdo – Ž4101	0,60	0,60	-
3.	L41032	Kaptol (Ž4101) – Doljanovci – Podgorje – Ž4101	5,50	5,50	-
4.	L41033	Ž4101 – Ramanovci – Treštanovci – D51	7,60	7,60	-
UKUPNO:			14,40	14,40	-
UKUPNO:			29,20	29,20	-

Izvor: Prostorni plan Općine

2. Vodno gospodarstvo

a) Vodoopskrba⁸

Idejnim rješenjem "Regionalnog vodoopskrbnog sustava Požeštine" izrađenim 1997. godine i matematičkom simulacijom alternativnih rješenja definirani su glavni pravci povezivanja postojećih, ali i budućih izvorišta i crpilišta s gotovo svim naseljima Požeštine. Ovaj projekt obuhvaća period do 2022. godine. Daljnji razvoj javne vodoopskrbe Požeštine planiran je u dvije faze od kojih je prva već u realizaciji, a mislimo na izgradnju crpilišta Luke u Požegi te cjevovoda Požega – Toranj, Požega – Jakšić – Cerovac i Kaptol – Eminovci. Druga faza obuhvaća daljnju izgradnju transportnih cjevovoda, vodosprema, precrpnih stanica, regulacijskih čvorova i dr.

Planirana je izvedba lateralnoga kanala Veličanka-Kaptolka, kako bi se izvršilo prevođenje velikih voda iz sliva Veličanke u sliv Kaptolke te se na taj način onemogućilo vodotocima Stražemanke i Veličanke da svojim visokim vodostajima

⁷ Prostorni plan Općine Kaptol

⁸ Prostorni plan Općine Kaptol

ugrožavaju grad Požegu. Planirana je izgradnja retencije Kaptolke iznad naselja Kaptol.

Prema evidenciji osnovna i detaljna odvodnja sustavno je izvedena uglavnom na zemljištu u bivšemu društvenom vlasništvu – odvodnja poljoprivrednoga zemljišta - kao otvorena kanalska mreža i cijevna drenaža. Glavni problem čini neodgovarajuće održavanje postojećih sustava odvodnje i sustavno rješenje daljnje financiranja izgradnje novih sustava na seoskim posjedima.

b) Odvodnja⁹

Na području Općine Kaptol postoje vodotoci lokalnoga karaktera te im nije određena kategorizacija Državnim planom za zaštitu voda, a kako se na vodotocima lokalnoga karaktera ne obavljaju ispitivanja kakvoće voda, tako ne postoje egzaktni podaci o stanju površinskih voda u Općini.

Postojanje divljih deponija u blizini vodotoka te nerijetko i direktno odlaganje građevinskoga i krupnoga otpada u stare i postojeće kanale potoka i rukavaca govori o vjerojatnome onečišćenju površinskih voda.

Podatke o onečišćenju podzemnih voda nemamo, ali činjenica da je 65% stanovništva obuhvaćeno vodoopskrbom (povećanje standarda potrošnje pitke vode, a time i povećanje količina sanitarne otpadne vode), a da nema izgrađenoga javnoga sustava za odvodnju, ipak nešto govori o kvaliteti najplićih vodonosnih slojeva. Problem zagađenja vodotoka na području Općine riješit će se izgradnjom kompletnoga sustava odvodnje s kolektorom za pročišćavanje.

3. Plinifikacija¹⁰

Plinovodni sustav na području Općine izgrađen je samo u dva naselja – Alilovcima i Ramanovcima. Plinifikacija ostalih naselja predviđena je Studijom opskrbe prirodnim plinom PSŽ za distributivno područje Požege. Distributivno područje Požege obuhvaća zone plinifikacije: *Velika, Kaptol, Požega-sjever, Brestovac, Požega-sjeverozapad, Požega-jug, Požega-istok i Požega*. U zoni *Velika i Kaptol* plinificirana su samo naselja Trenkovo i Trnovac, koja prema teritorijalnom ustroju pripadaju općini Velika, a naselja koja, prema teritorijalnom ustroju, pripadaju Općini Kaptol (Bešinci, Češljakovci, Doljanovci, Golo Brdo, Kaptol, Komarovci, Novi Bešinci i Podgorje) nemaju plinsku mrežu.

⁹ Prostorni plan Općine Kaptol

¹⁰ Prostorni plan Općine Kaptol

4. Elektroopskrba¹¹

a) Potrošnja električne energije

Opskrba električnom energijom potrošača na području Općine Kaptol ostvaruje se isključivo iz elektroenergetske mreže Republike Hrvatske, jer na području Općine Kaptol ne postoje energetska postrojenja za proizvodnju električne energije.

U slijedećoj tablici prikazana je potrošnja električne energije po vrsti potrošača:

Tablica. 27. Potrošnja električne energije

POTROŠNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE		
Red. br.	Potrošač	Potrošnja, kWh
1.	Kućanstva	3.609.108
2.	Gospodarstvo, javni sadržaj (uprava, školstvo i sl.)	30.889
3.	Javna rasvjeta	65.809
UKUPNO:		3.705.806

Izvor podataka: HEP-Distribucija d.o.o. DP "Elektra"-Požega

b) Prijenos električne energije

Prijenosna mreža područja Općine Kaptol sadrži samo jednu građevinu na 400 kV naponskoj razini – dalekovod DV 400 kV koji prolazi Općinom u smjeru istok-zapad, odnosno Ernestinovo-Žerjavinec. Ovaj dalekovod samo prolazi područjem Općine i izravno ne doprinosi elektroopskrbi potrošača na području Općine Kaptol.

c) Distribucija električne energije

Distribucijska mreža područja Općine Kaptol sadrži građevine na 10(20) kV i 0,4 kV naponskoj razini te javnu rasvjetu. Distribucijska elektroenergetska mreža na 10(20) kV naponskoj razini sadržava trafostanice 10(20)/0,4 kV, te nadzemne i podzemne kableske dalekovode.

¹¹ Prostorni plan Općine Kaptol

5. Sakupljanje i zbrinjavanje otpada¹²

Na prostoru Općine zbrinjavanje otpada organizirano se prikuplja i odvozi iz pet naselja: Kaptol, Komarovci, Češljakovci, Golo Brdo i Ramanovci. Prikupljanje i odvoz obavlja "Tekija" d.o.o. iz Požege, koja prikupljeni otpad odlaže na županijsko odlagalište Vinogradine u Požegi. Prikupljeni otpad odvozi se autosmečarima jednom tjedno. Ukupna godišnja količina otpada je 187,75 t.

Potrebno je organizirati prikupljanje odvojenoga komunalnoga otpada po vrsti (staklo, papir, istrošene baterije, limena ambalaža i sl.) na jednoj ili više lokacija te urediti reciklažno dvorište na kojemu bi se odlagale ostale vrste otpada (krupni otpad, metalni otpad, otpadna ulja, kiseline i sl.). Ovakvim suvremenim pristupom znatno se smanjuje količina otpada koju je potrebno odlagati na komunalnoj deponiji, jer se veći dio korisnoga otpada može koristiti kao sekundarna sirovina (željezo, papir i sl.).

Pitanje krupnoga (glomaznog) otpada na području Općine nedovoljno je riješen, iako je s poduzećem "Tekija" d.o.o. iz Požege potpisan ugovor da se dva puta godišnje prikupi i odveze krupni otpad.

Veliki problem predstavljaju divlja odlagališta koja se saniraju, ali i ponovno stvaraju pa je na nivou Općine potrebno pronaći nove i prihvatljive lokacije odlaganja otpada uz svu zakonsku proceduru i mjere kako bi odlaganje na predviđenim prostorima bilo legalno.

6. Poštanski i telekomunikacijski sustav

a) Poštanski sustav¹³

Javna poštanska mreža Općine Kaptol sastavni je dio jedinstvenoga poštanskoga sustava Republike Hrvatske i u funkciji javnoga prometa tretira se kao mreža od posebnoga javnoga interesa. U poštanskome prometu na području Općine Kaptol nalazi se jedan poštanski ured, a njihov broj ne planira se povećavati. U poštanskome se prometu planira reorganizacija mreže poštanskih linija, modernizacija poštanskoga prometa i povećanje obima poštanskih usluga.

Odredbama za provođenje PPŽ-a, razvoj pošta i poštanskoga prometa koji se odnosi na izgradnju poslovnih građevina usmjeren je na građevinska područja naselja, te se PPUO i detaljnim planovima uređenja moraju osigurati prostorne pretpostavke za nesmetan razvoj.

Kvaliteta ukupnih poštanskih usluga iskazuje se kroz pokazatelje kvalitete prijama poštanskih pošiljaka, brzine i sigurnosti prijenosa pošiljaka, te kvalitete dostave i isporuke pošiljaka.

¹² Prostorni plan Općine Kaptol

¹³ Prostorni plan Općine Kaptol

Kvalitetna organizacija prijama poštanskih pošiljaka treba omogućiti korisnicima što veću pristupačnost u korištenju poštom, smanjiti vrijeme čekanja korisnika pred šalterima te ubrzati i pojednostaviti manipulaciju prijama pošiljaka.

Na području Općine poštanski ured Kaptol nalazi se u sklopu trgovine i privatnih stanova. Sadašnje stanje poštanskoga ureda Kaptol nije funkcionalno pa se planira gradnja nove pošte. Prijevoz poštanskih pošiljaka obavlja se vlastitim prijevoznim sredstvima HP-a.

b) Telekomunikacijski sustav¹⁴

Usvajanjem suvremenih – tehnoloških dostignuća na području Županije izgrađena je moderna i kvalitetna telekomunikacijska infrastruktura velikih kapaciteta koja uspješno prati planove gospodarskoga razvoja. U sljedećem razdoblju planira se uvođenje dodatnih telefonskih i ISDN usluga te znatan porast pretplatnika usluga inteligentne mreže (besplatni poziv – telefon, usluga s dodatnom tarifom, jedinstveni pristupni broj i glasovanje telefonom). Pri analizi i ocjeni stanja može se konstatirati da je obujam i tehnološka razina izgrađenosti telekomunikacijske mreže na visokoj (europskoj) razini te da su stvorene kvalitetne osnove za njenu dogradnju u skladu s novim potrebama i zahtjevima suvremenih komunikacija.

Telekomunikacijska oprema je instalirana i ubuduće će se instalirati u prostorijama postojećih objekata, a telekomunikacijski kabeli uvučeni su u cijevi izgrađene distributivne telekomunikacijske kanalizacije. U slučaju potrebe proširenja ili dogradnje telekomunikacijske mreže u Općini u cijevi će se uvlačiti dodatni telekomunikacijski kabeli.

Analiza mogućnosti razvoja telekomunikacija prikazuju da ugradnjom suvremene tehnologije postoje velike mogućnosti u opsegu, kvaliteti, asortimanu i brzini usluga. Značajnijih problema u funkcioniranju ovoga infrastrukturnoga sustava nema.

7. Društvena infrastruktura

a) Obrazovanje¹⁵

Djelatnost osnovnog školstva provodi se na području Općine u jednoj osnovnoj školi u Kaptolu i dvije područne škole u Alilovcima i Podgorju.

¹⁴ Prostorni plan Općine Kaptol

¹⁵ Prostorni plan Općine Kaptol

Tablica 28. Podaci o školama za šk.godinu 2004./2005.

PODACI O ŠKOLAMA ZA ŠK. GOD. 2004/05.								
Naziv škole i sjedište	Gravitacijsko područje	Površina parcele m ²	Neto unutrašnji prostorni m ²	Broj učenika	Broj učionica	Broj razrednih odjela	Športska dvorana (m ²)	Broj djelatnika
Matična škola: OŠ "Vilima Korajca", Kaptol	Kaptol, Alilovci, Bešinci, Češljakovci, Doljanovci, Golo Brdo, Komarovci, N. Bešinci, Podgorje, Ramanovci, i naselje Turnić (Grad Požega)	1ha 13a 86m ²	1451	473	12	19	0	36
PŠ Alilovci, Alilovci	Alilovci i naselje Turnić (Grad Požega)	1ha 19a 33m ²	140	32	2	2	0	3
PŠ Podgorje, Podgorje	Podgorje i Bešinci	61ha 49m ²	120	23	1	2	0	3

Izvor podataka: OŠ "V. Korajca" Kaptol, Ured za prosvjetu Požeško-slavonske županije

Školsku knjižnicu u Osnovnoj školi "Vilima Korajca" u Kaptolu, osim za potrebe škole, mogu koristiti i stanovnici naselja. Problem odvijanja tjelesnih aktivnosti u zimskome razdoblju riješit će se izgradnjom školske sportske dvorane, (2005.god. započela gradnja) ukupne površine 1500 m² s popratnim sadržajima – klupske i nastavne prostorije površine 800 m². Uz to, planira se, obzirom na preopterećenost prostora u matičnoj školi, nadogradnja dviju učionica na južnom traktu postojeće školske zgrade, što bi školi omogućilo jednosmjenski rad.

b) Zdravstvo i socijalna skrb¹⁶

Na području Općine Kaptol nema dječjega vrtića pa djeca iz naselja Općine polaze Dječji vrtić "Velika" u susjednoj Općini Velika i vrtiće u gradu Požegi. S obzirom na veliku potrebu za dječjim vrtićom planira se njegova izgradnja na području Općine Kaptol.

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje na području Općine Kaptol ima ugovoreno u djelatnosti opće/obiteljske medicine jedan tim koji se sastoji od jednoga doktora i jedne medicinske sestre, u djelatnosti stomatologije jedan tim koji se sastoji od jednog doktora stomatologa i jedne medicinske sestre, a u djelatnosti zdravstvene

¹⁶ Prostorni plan Općine Kaptol

njege u kući Ustanova za zdravstvenu njegu u kući "Zlata Katić", Požega ima ugovorenu 1 medicinsku sestru koja obavlja praksu na području Općine Kaptol.

U ljekarničkoj djelatnosti ljekarna "Škoko", Požega ima jednu ljekarničku jedinicu lociranu na području Općine Kaptol, koja zapošljava jednu farmaceutkinju.

U Općini Kaptol veterinarske usluge obavlja Veterinarska stanica Požega s ambulantom u Velikoj.

c) Kultura, šport, informiranje, udruge i manifestacije¹⁷

Kulturno-umjetnička društva i udruge bitan su čimbenik očuvanja i njegovanja glazbeno-scenske tradicije i narodnih običaja te očuvanja nacionalnoga identiteta.

Na području Općine djeluje jedno kulturno-umjetničko društvo i pet vatrogasnih društava. Češka Beseda, društvo s dugom tradicijom, u prošlosti su osnovali i svoju školu. Danas društvo djeluje u svojim prostorijama te radom, kroz razne susrete i kulturne manifestacije (njegovanjem materinskoga jezika i običaja), obogaćuje kulturna događanja.

Kaptol je dao i nekoliko istaknutih pojedinaca, to su Vilim Korajac, jedan od prvih i rijetkih hrvatskih pisaca humorista, Petar Marković, prevoditelj i književnik te Napoleon Špun Strižić, pjesnik i moderni hrvatski zakonodavac. Ovim poznatim ljudima Braća hrvatskoga zmaja podigla su spomenik u središtu mjesta, a posebni spomenici s bistama u najnovije vrijeme podignuti su N. Špunu Strižiću i Vilimu Korajcu, patronu matične škole.

Kada govorimo o sportu na području Općine Kaptol registrirane su četiri sportske udruge. U Kaptolu djeluju tri sportske udruge: nogomet – NK „Kaptol“, lov – Lovačko društvo "Vepar", kuglanje – Kuglački klub „Kaptol“ i ribolov – ŠRD „Bistra“ Kaptol. U naselju Češnjakovci djeluje malonogometni klub "Žir". Programska aktivnost sportskih udruga u Općini odvija se u sklopu programa djelovanja i sustava natjecanja pojedinih sportova.

U području školskog sporta djeluju školski klubovi sa zasebnim sustavom natjecanja od županijske do državne razine.

8. Lokalna samouprava¹⁸

Općina Kaptol, kao upravna jedinica, formirana je temeljem Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj. Općina Kaptol sastavni je dio Požeško-slavonske županije, a obavlja poslove lokalne samouprave. U dijelu lokalne samouprave djeluju sljedeća tijela:

- Poglavarstvo Općine Kaptol,
- Općinsko vijeće,

¹⁷ Prostorni plan Općine Kaptol

¹⁸ Prostorni plan Općine Kaptol

- Mjesni odbori naselja
- Općinski načelnik

Radom jedinstvenoga upravnoga odjela rukovodi pročelnik, kojega na temelju javnoga natječaja imenuje Općinsko poglavarstvo. Radno vrijeme, u tijeku radnog tjedna u kojemu su djelatnici dužni primati stranke, odredit će Općinsko poglavarstvo. U Jedinstvenom upravnom odjelu Općine Kaptol ustrojavaju se slijedeća radna mjesta i poslovi:

1. Pročelnik jedinstvenoga upravnog odjela - jedan izvršitelj, a njegova uloga je priprema nacрта, općih akata, programa i izvješća u samoupravnom djelokrugu te proračuna. Donosi rješenja u upravnim postupcima iz djelokruga upravnoga odjela, odgovoran je za materijalno-financijsko poslovanje upravnoga odjela, nadzire rad i rukovodi organizacijom rada upravnoga odjela.

2. Upravni referent za opće poslove i poslove samouprave - jedan izvršitelj, a njegova uloga je obavljanje radnji u upravnom postupku do donošenja rješenja, donošenje rješenja o jednostavnijim stvarima u granicama dobivene ovlasti, vođenje propisanih očevidnika i izdavanje izvoda iz tih očevidnika, vođenje postupka za utvrđivanje činjenica o kojima se ne vode službeni očevidnici, izdavanje odgovarajućih uvjerenja o tim činjenicama, provođenje izvršenja i obavljanje drugih odgovarajućih upravnih i ostalih općih poslova .

3. Računovodstveni referent -jedan izvršitelj, a njegova uloga je obavljati stručne poslove u vezi s materijalno-financijskim poslovanjem i provedbom proračuna jedinice lokalne samouprave, koji se odnose na knjigovodstvo, likvidaturu, blagajnu, obračun plaće, obračun materijalno-financijskoga poslovanja te druge odgovarajuće poslove.

4. Komunalni redar –jedan izvršitelj, a njegova uloga je provoditi nadzor nad komunalnim redom, obavljati radnje u upravnom postupku sukladno Zakonu o komunalnom gospodarstvu.

5. Administrativni referent/tajnik - jedan izvršitelj, a njegova uloga je voditi prijemni ured (pisarnicu) jedinstvenoga upravnoga odjela, otpremati poštu i voditi potrebnu evidenciju, vršiti prijepis akata za potrebe upravnoga odjela, voditi zapisnike na sjednicama općinskih tijela, obavljati administrativno tehničke poslove za pročelnika upravnog odjela i načelnika općine.

6. Pomoćni djelatnik - jedan izvršitelj, a njegova uloga je obavljati poslove na uređenju okoliša zgrade (košnja trave i održavanje ukrasnoga raslinja), voditi brigu o održavanju zgrade općine i imovine u vlasništvu općine te izvršavati ostale poslove po naređenju pročelnika upravnoga odjela i načelnika općine.

7. Čistačica –jedan izvršitelj, njena uloga je obavljati poslove na održavanju higijene uredskih prostorija općine i cjelokupnoga prostora u zgradi općine, čistiti i održavati higijenu ostale imovine u vlasništvu općine prema ukazanoj potrebi te vršiti ostale poslove po naređenju pročelnika upravnoga odjela i načelnika općine.¹⁹

¹⁹ Pravilnik o unutrašnjem ustroju jedinstvenog upravnog odjela

III. Strateški plan gospodarskog razvoja

A. SWOT analiza

Unutarnje SNAGE (S)	Unutarnje SLABOSTI (W)
<p>Kadrovi za poljoprivredu – postojeće iskustvo u poljoprivrednoj proizvodnji, tradicionalno poljoprivredno područje. Stanovništvo se generacijama bavilo poljoprivrednom proizvodnjom te je iz tog nastalo određeno akumulirano znanje u poljoprivrednoj proizvodnji.</p> <p>Prirodni resursi (šume, rijeke, klima)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ poljoprivredne površine - postoje veliki potencijali poljoprivrednog zemljišta ○ čisti zrak (nezagađenost) <p>Radne navike – stanovništvo je tradicionalno poljoprivredno, naviknuto na težak rad tako da postoje određene radne navike.</p> <p>Multikulturalnost i multietničnost – na području Općine živi dosta manjinskih zajednica, te je njihova raznolikost i suživot bogatstvo ove Općine.</p>	<p>Komunalna infrastruktura – je nerazvijena i neprilagođena potrebama Općine. Napravljena je građevinska dokumentacija, a u procesu je pronalazak financijskih sredstava za izgradnju.</p> <p>Niska obrazovna struktura – s obzirom da Kaptol pripada ruralnome području prirodna je migracija obrazovanog stanovništva, a u mjestu ostaje nisko obrazovana populacija.</p> <p>Staro stanovništvo – zbog prirodnih migracija i poljoprivredno orijentiranoga stanovništva struktura stanovništva pripada starijoj starosnoj dobi.</p> <p>Rascjepkanost/nesređenost poljoprivrednog zemljišta - na području Općine postoji veliki broj poljoprivrednih površina. Njihov veliki nedostatak je rascjepkanost poljoprivrednoga zemljišta te pripadnost velikoga dijela zemljišta državnome vlasništvu.</p> <p>Nedostatak poduzetničkoga duha stanovništva (socijalni slučajevi) - negativan pristup poduzetničkom ponašanju u zajednici što onemogućuje daljnji razvoj poduzetništva. Jedan dio socijalnih slučajeva jednim djelom i poduzetnici u djelu sive ekonomije.</p> <p>Nedostatak povezivanja poljoprivrednika (otkup poljoprivrednih proizvoda) – radi stvaranja zajedničke ponude na treće tržište te razvoja vlastite proizvodnje.</p> <p>Nedostatak prerađivačkih kapaciteta (poljoprivrednih proizvoda) – pošto je prisutno određeno iskustvo u poljoprivrednoj proizvodnji potrebno je razvijati i preradu poljoprivrednih proizvoda.</p>

Vanjske MOGUĆNOSTI (O)	Vanjske PRIJETNJE (T)
<p>Strani partneri – interes stranih partnera za investiranje u nerazvijena područja.</p> <p>Prodaja proizvoda – finalizacija poljoprivredne proizvodnje, prodaja strojeva i opreme u poljoprivredi.</p> <p>Kontakti sa zemljama nacionalnih manjina (mobilizacija iseljništva) – s obzirom na veliku multietničnost postoji mogućnost povezivanja s matičnim zemljama nacionalnih manjina.</p> <p>Mobilizacija iseljništva – povezivanje s uspješnim ljudima koji su porijeklom iz Kaptola, a žive u drugim područjima.</p>	<p>Korumpiranost – mali utjecaj lokalnog stanovništva i lokalne samouprave na zemljište u vlasništvu države.</p> <p>Nemogućnost lobiranja – na nacionalnoj osnovi za vlastite projekte od širega značaja za lokalnu samoupravu.</p> <p>Otvoreno tržište – ulazak ostalih "velikih igrača" na malo lokalno tržište.</p> <p>Politička nestabilnost Županije – nemogućnost praćenja razvojnih programa i zaostatak u razvoju.</p> <p>Centralizacija – velika prisutnost donošenja odluka u Zagrebu.</p>

B. Vizija razvoja Općine Kaptol

Općina Kaptol je mjesto povoljno za razvoj poljoprivredne ekološke proizvodnje, a posebno vinograda i dugogodišnjih nasada. Mjesto je kvalitetne infrastrukture za razvoj poduzetništva kroz djelatnosti seoskoga turizma.

C. Dugoročni ciljevi, razvojni prioriteti i mjere

Cjelokupan gospodarski razvoj Općine Kaptol promatran je iz percepcije optimalizacije i nedostatka resursa. Pod pojmom resursi promatramo ljude kao nositelje znanja i aktivnosti, promatramo vrijeme u kojemu je potrebno napraviti nekakve pomake i naravno financije, odnosno izvore financiranja za navedene aktivnosti.

Dugoročni ciljevi nastali su kao rezultat vizije razvoja, analize stanja i SWOT analize, te su podijeljeni na razvojne prioritete i mjere koje su ustvari planovi aktivnosti razvoja.

Dugoročni cilj 1:

Razvoj poduzetničkog ponašanja u svrhu razvoja poljoprivredne proizvodnje

Razvojni prioriteti dugoročnog cilja 1.

a)	Razvoj poljoprivredne proizvodnje Temeljem vizije, ali i potencijala u gospodarskome razvoju, osnovna razvojna komponenta razvoja Općine je poljoprivredna proizvodnja.
1) Mjera <i>Privatizacija državnoga zemljišta</i>	Osnovni preduvjet razvoja poljoprivredne proizvodnje je raspodjela poljoprivrednoga zemljišta i raspoloživih površina svim zainteresiranim poljoprivrednicima sukladno zakonu.
2) Mjera <i>Osnivanje zadruga</i>	Osnivanje poljoprivredne zadruge, kao krovne organizacije koja će se baviti nabavom repromaterijala, organizacijom i prodajom poljoprivrednih proizvoda za poljoprivredne proizvođače.
3) Mjera <i>Organiziranje otkupa poljoprivrednih proizvoda</i>	Poljoprivredna zadruga je nositelj proizvodnje poljoprivrednih proizvoda te ugovara i otkupljuje poljoprivredne proizvode.

	<p>4) Mjera Organiziranje kooperativnih odnosa s poljoprivrednim proizvođačima</p>	<p>Poljoprivredna zadruga dogovara kooperativne odnose s poljoprivrednim proizvođačima za poznatoga kupca.</p>
--	---	--

Razvojni prioriteti dugoročnog cilja 1.

<p>b)</p>	<p>Finalizacija poljoprivredne proizvodnje</p> <p>Osiguranje konkurentnosti, ali i sprečavanje ucjena velikih prerađivačkih gospodarskih subjekata te želja da se naprave prepoznatljivi proizvodi na lokalnoj razini, koji će biti spremni za prodaju kupcu.</p>	
	<p>1) Mjera</p> <p>Poticanje izgradnje prerađivačkih kapaciteta za poljoprivrednu proizvodnju</p>	<p>Temeljem postojeće primarne poljoprivredne proizvodnje potrebno je poticati izgradnju prerađivačkih kapaciteta za poljoprivrednu proizvodnju. Nositelji prerađivačkih kapaciteta su poduzetnici ili poljoprivredna zadruga.</p>

Razvojni prioriteti dugoročnoga cilja 1.

<p>c)</p>	<p>Razvoj vinogradarstva, vinarstva i razvoj vinskih cesta</p> <p>Prepoznatljivost uzgoja vinove loze i proizvodnja kvalitetnih vina tradicija je ovoga kraja koju svakako treba iskoristiti u razvoju gospodarstva.</p>	
	<p>1) Mjera</p> <p>Poticanje sadnje vinograda i izgradnje podruma</p>	<p>S obzirom na prepoznatljivost kutjevačkoga vinogorja i kvalitete u proizvodnji te kvalitetnoga geografskoga položaja važno je poticati sadnju trajnih nasada novih vinograda i izgradnju podruma.</p>
	<p>2) Mjera</p> <p>Osnivanje i razvoj vinskih cesta</p>	<p>Tržište je osnovni i najčešći problem u plasmanu vina. Važno je poticati definiranje vinskih cesta i izgradnju objekata za smještaj turista.</p>

Dugoročni cilj 2:

Razvoj poduzetništva i turističkih kapaciteta

Razvojni prioritete dugoročnoga cilja 2.

a)	Razvoj poduzetničkoga ponašanja stanovništva	
	<p>1) Mjera <i>Poticanje poduzetničkoga ponašanja stanovništva od strane Općine</i></p>	<p>Poticanje poduzetničkoga ponašanja stanovništva je dugotrajan proces, a započinje se još u obiteljskome odgoju te se prenosi kroz sustav školstva. Važno je imati svijest o posljedicama bivšega sustava koji nije bio nimalo poduzetnički. Taj negativni trend potrebno je preokrenuti u pozitivne spoznaje i poduzetničko ponašanje stanovništva.</p>
	<p>2) Mjera <i>Edukacija poduzetnika u svim fazama razvoja</i></p>	<p>Kako bi poduzetnici odgovorili na sve izazove tržišnoga gospodarstva, potrebno je kontinuirano usvajanje novih znanja kako bi svoje proizvode i poduzetničke pothvate učinili što konkurentnijima na tržištu.</p>
	<p>3) Mjera <i>Organiziranje stručnih putovanja za poduzetnike</i></p>	<p>S obzirom na specifične potrebe obrazovanja odraslih, važan segment u obrazovanju su stručna putovanja kako bi poduzetnici vidjeli pozitivne primjere i pronašli odgovore za rješavanje problema u svojim poduzetničkim pothvatima.</p>

Razvojni prioriteti dugoročnoga cilja 2.		
b)	Razvoj poduzetničke infrastrukture	
	1) Mjera <i>Izgradnja i uređenje poduzetničke zone</i>	Općina je u svome prostornome planu definirala područje poduzetničke zone u kojemu bi se smjestili prerađivački kapaciteti poljoprivrednih proizvoda, ali i stvorili uvjeti za dolazak investitora.
	2) Mjera <i>Marketinške aktivnosti poduzetničke zone</i>	Tokom izgradnje, ali i nakon izgradnje poduzetničke zone, važno je prepoznati poduzetnički interes i zonu prilagoditi potrebama poduzetnika, a ostatak neprodanih parcela marketinški obraditi i ponuditi na slobodnoj prodaji.
	3) Mjera <i>Aktivna prodaja parcela u poduzetničkoj zoni</i>	Nastavak rada na prodaji parcela poduzetničke zone je i aktivna prodaja ostalih neprodanih parcela investitorima.

Razvojni prioriteti dugoročnog cilja 2.		
b)	Razvoj turističkih kapaciteta	
	S obzirom na postojeće potencijale za razvoj turizma na području Općine kao što su vinske ceste i Park prirode Papuk, potrebno je razvijati i ostale dodatne turističke sadržaje.	
	1) Mjera <i>Osnivanje turističke zajednice</i>	Potreba osnivanja turističke zajednice važna je zbog objedinjavanja postojeće turističke ponude, ali i razvoja novih dodatnih turističkih sadržaja te njihovo unapređenje i kategorizaciju, ali i povezivanje s ostalom turističkom ponudom regionalnoga karaktera.

	2) Mjera <i>Razvoj turističkih proizvoda i ponude</i>	S obzirom da je potrebno kontinuirano razvijati nove turističke proizvode i nuditi ih na tržište, jako je važan kontinuitet u komunikaciji s kupcima i inovativnost proizvoda kako bi se osigurala konkurentnost na tržištu.
	3) Mjera <i>Razvoj seoskog turizma</i>	Posebno je važno povezivanje turističke ponude sa seoskim turizmom u zajedničku turističku ponudu.
	4) Mjera <i>Razvoj lovnog turizma</i>	S obzirom na veliku rasprostranjenost šuma, uočavaju se potencijali za razvoj lovnoga turizma. Ovaj segment turizma važno je promatrati kao posebnu ciljnu skupinu s posebnim potrebama.

Dugoročni cilj 3:

Razvoj cestovne i komunalne infrastrukture te stvaranje uvjeta za razvoj gospodarstva

Razvojni prioriteti dugoročnoga cilja 3.

a)	Razvoj cestovne infrastrukture Osnovni preduvjet za razvoj gospodarstva, a posebno turizma, su kvalitetne prometnice kako bi se omogućio dolazak potencijalnih turista.
1) Mjera Modernizacija i održavanje županijskih, lokalnih i nerazvrstanih cesta	Modernizacija i održavanje županijskih, lokalnih i nerazvrstanih cesta, osnovni je preduvjet razvoja kako bi se omogućio nesmetani protok dobara i usluga. Upravo je ovaj segment prometnica pod direktnim utjecajem Općine, a najčešći razlog zanemarivanja prometnica financijske su prirode. Takvo stanje cesta ugrožava i ljudske živote.

Razvojni prioriteti dugoročnog cilja 3.		
b)	Razvoj komunalne infrastrukture	
	Razvojem komunalne infrastrukture omogućavamo izgradnju kvalitetnih objekata za razvoj gospodarstva po zapadnoeuropskim standardima, a to se direktno odnosi na razvoj turizma i privlačenje investitora.	
	1) Mjera <i>Izgradnja vodoopskrbnoga sustava</i>	Osnovni preduvjet života je postojanje pitke vode. S obzirom da je vodoopskrba jedna od osnovnih potreba suvremenoga društva, potrebno je održavanje kvalitete vodoopskrbe. Potrebe za izgradnjom vodoopskrbe imaju sva naselja koja nemaju vodoopskrbni sustav, ali i buduća poduzetnička zona.
	2) Mjera <i>Izgradnja plinoopskrbnoga sustava</i>	Plinoopskrba je važan segment za gospodarstvo, ali i stanovništvo. S obzirom da plin u najmanjoj mjeri zagađuje okoliš, a njegova čistoća važna je za razvoj turizma, potrebna su značajnija ulaganja u plinoopskrbni sustav.
	3) Mjera <i>Izgradnja sustava odvodnje i pročišćavanja voda</i>	Izgradnja sustava odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda, direktno je povezano sa zaštitom okoliša te njegovim očuvanjem, što je jedan od važnijih standarda EU. Potrebna su značajnija ulaganja u sustav odvodnje za što Općina ima i potrebnu građevinsku dokumentaciju.

Razvojni prioriteti dugoročnoga cilja 3.		
c)	Stvaranje uvjeta za razvoj gospodarstva	
	1) Mjera <i>Stimulativna politika za razvoj gospodarstva</i>	U stimulativne mjere pripadaju sve aktivnosti koje su u mogućnosti Općine kako bi potaknule poduzetnike i investitore na ulaganje, a samim time to područje postalo bi konkurentno za sve ulagače.

D. Sažetak dugoročnih ciljeva, prioriteta i mjera

Vizija

Općina Kaptol je mjesto povoljno za razvoj poljoprivredne proizvodnje, a posebno vinograda i dugogodišnjih nasada. Mjesto je kvalitetne infrastrukture za razvoj poduzetništva kroz djelatnosti seoskoga turizma.

Dugoročni cilj 1.

Razvoj poljoprivredne proizvodnje i finalizacija poljoprivrednih proizvoda

Razvojni prioritet 1

Razvoj poljoprivredne proizvodnje

Mjere

1. Privatizacija državnoga poljoprivrednoga zemljišta
2. Poticanje osnivanja zadruga
3. Poticanje organiziranja otkupa poljoprivrednih proizvoda
4. Poticanje organizirana kooperativnih odnosa s poljoprivrednim proizvođačima

Razvojni prioritet 2

Finalizacija poljoprivredne proizvodnje

Mjere

1. Poticanje izgradnje prerađivačkih kapaciteta za poljoprivrednu proizvodnju

Razvojni prioritet 3

Razvoj vinogradarstva, vinarstva i razvoj vinskih cesta

Mjere

1. Poticanje sadnje vinograda i izgradnje podruma
2. Osnivanje i razvoj vinskih cesta

Dugoročni cilj 2.

Razvoj poduzetništva i turističkih kapaciteta

Razvojni prioritet 1

Razvoj poduzetničkoga ponašanja stanovništva

Mjere

1. Poticanje poduzetničkoga ponašanja stanovništva od strane Općine
2. Edukacija poduzetnika u svim fazama razvoja
3. Organiziranje stručnih putovanja za poduzetnike

Razvojni prioritet 2

Razvoj poduzetničke infrastrukture

Mjere

1. Izgradnja i uređenje poduzetničke zone
2. Marketinške aktivnosti poduzetničke zone
3. Aktivna prodaja parcela u poduzetničkoj zoni

Razvojni prioritet 3

Razvoj turističkih kapaciteta

Mjere

1. Osnivanje turističke zajednice
2. Razvoj turističkih proizvoda i ponude
3. Razvoj seoskoga turizma
4. Razvoj lovno-gostinjskoga turizma

Dugoročni cilj 3.

Razvoj cestovne i komunalne infrastrukture te stvaranje uvjeta za razvoj gospodarstva

Razvojni prioritet 1

Razvoj cestovne infrastrukture

Mjere

1. Modernizacija i održavanje županijskih, lokalnih i nerazvrstanih cesta

Razvojni prioritet 2

Razvoj komunalne infrastrukture

Mjere

1. Izgradnja vodoopskrbnoga sustava
2. Izgradnja plinoopskrbnoga sustava
3. Izgradnja sustava odvodnje i pročišćavanja voda

Razvojni prioritet 3

Stvaranje uvjeta za razvoj gospodarstva

Mjere

1. Stimulativna politika za razvoj gospodarstva

E. Projektne aktivnosti u 2007. godini

1. Raspisan javni natječaj za prijavu projekata od strane privatnoga, javnoga i nevladinoga sektora.

NAZIV PROJEKTA:
Dugoročni cilj:
Prioritet:
Mjera:
Opći cilj projekta:
Svrha projekta
Očekivani rezultati:
Aktivnosti u projektu:
Odgovorna osoba:
Partneri u projektu:
Financijska vrijednost projekta:
Izvori financiranja:
Vremenski period realizacije projekta:

2. Proračunski plan projektnih aktivnosti za 2007. godinu

Redni br.	Opis ulaganja	Vlastita sredstva	Ostali izvori	Ukupno
1.	Izgradnja sustava odvodnje otpadnih voda naselja Kaptol i Komarovci II faza	700.000,00	1.200.000,00	1.900.000,00
2.	Izrada idejnog rješenja odvodnje naselja Bešinci i Doljanovci	50.000,00	0,00	50.000,00
3.	Izrada sustava odvodnje u naselju Alilovci	200.000,00	200.000,00	400.000,00
4.	Izrada sustava odvodnje u naselju Ramanovci	100.000,00	100.000,00	200.000,00
	Ukupno	1.050.000,00	1.500.000,00	2.550.000,00

F. Komentari javne rasprave

Na javnoj raspravi nije bilo prigovora i javna rasprava je protekla poticajno za sve sudionike.

G. Provođenje, praćenje i ažuriranje

Kako bi sustav provođenja, praćenja, ali i ažuriranja Strateškoga plana imao svoju stvarnu ulogu, potrebno je imenovati osobu koja će biti koordinator privatnoga i javnoga sektora. Ta osoba trebala bi voditi računa o sastajanju radne skupine barem jednom godišnje, prije donošenja proračuna. Trebala bi provoditi javne pozive za prijavu projektnih aktivnosti mještana, poduzetnika, udruga i ostalih koji imaju potrebe za proračunskim sredstvima kako bi se proračun optimizirao i definirao. On će biti temelj ostvarenja postavljenih ciljeva u strateškom planu, a sve u svrhu ostvarivanja razvojne vizije.

Općina bi trebala imati osobu zaduženu za vanjske izvore financiranja, kao što su ministarstva, fondovi i predpristupnih fondovi EU, koja bi pripremala dogovorene projekte proizašle iz Strateškoga plana gospodarskoga razvoja Općine Kaptol.

S obzirom da Strateški plan gospodarskoga razvoja pripada dinamičkoj makro-strategiji potrebno je svake godine ažurirati Strateški plan kako bi se što kvalitetnije odgovorilo na zatečeno stanje u okruženju. Ažuriranje može znatnije utjecati na ostvarenje i neostvarenje ciljeva zacrtanih u Strateškome planu te pozitivno ili negativno utjecati na ostvarenje vizije razvitka.

Najvažnije je napomenuti kako je nositelj svake aktivnosti **čovjek**. Bez ljudi s visokom motivacijom i potrebnim znanjem, jako je teško pokrenuti bilo kakve promjene. Jedan od ciljeva Strateškoga plana upravo je identificirati te ljude u zajednici kako bi ostvarenje postavljene vizije bilo što realnije definirano.

„Onoliko koliko posiješ, toliko ćeš i požeti.“